

Ką reikia žinoti apie neformalųjį suaugusiųjų švietimą?

Neformalusis suaugusiųjų švietimas yra organizuota ir nenutrūkstanti švietimo veikla, neatitinkanti formaliojo švietimo sąvokos, tačiau taip pat ribojama institucinės priklausomybės ir gali būti teikiama įvairaus amžiaus žmonėms. Neformalusis suaugusiųjų švietimas apima švietimo programas, kurios suteikia suaugusiesiems raštingumo, gyvenimo, darbo įgūdžių, bendrosios kultūros pagrindų. Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatyme neformalusis suaugusiųjų švietimas apibrėžiamas kaip asmens ir visuomenės interesams atliepiantis švietimas pagal įvairias neformaliojo suaugusiųjų švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo, papildomos kompetencijos įgijimo programas, teikiamas ne jaunesniems negu 18 metų asmenims.

Neformaliajam švietimui taip pat priskiriamos profesinės kvalifikacijos tobulinimo programos. **Neformaliuoju švietimu laikomi seminarai, kursai, visi mokymai, kuriuos baigus suteikiami tai patvirtinantys pažymėjimai. Baigus tokias programas išduotas pažymėjimas, nėra valstybės pripažįstamas, kaip patvirtinantis išsilavinimo, tam tikros jo pakopos, atskiro modulio baigimą arba kvalifikacijos įgijimą. Neformaliojo švietimo teikėju gali būti bet kuri įstaiga ar organizacija, kuri savo steigimo dokumente (įstatuose ar nuostatuose) yra nusimačiusi suaugusiųjų švietimą, kaip vieną iš savo veiklos krypčių, bet tai neprivalo būti pagrindinė veikla.**

Lietuvos Respublikos darbo kodekso 135 str. 2 d. numato teisę asmenims, besimokantiems pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas, pasinaudoti 5 darbo dienų trukmės mokymosi atostogomis, kurios gali būti naudojamos visos iš karto arba dalimis.

Lietuvos Respublikos darbo kodekso 135 str. 3 d. numato, kad darbuotojai, kurie pas darbdavį dirba ilgiau nei penkerius metus, dalyvaujantys neformaliojo suaugusiųjų švietimo programoje, kuri susijusi su darbuotojo kvalifikacijos kėlimu ir trunka iki 10 darbo dienų per vienerius darbo metus, darbuotojui paliekama ne mažiau kaip pusė darbuotojo vidutinio darbo užmokesčio.

Specialias taisykles dėl mokymosi atostogų apmokėjimo tik profesinių sąjungų nariams, nustato Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinė sutartis.

Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinė sutartis 15 p. detalizuoja Lietuvos Respublikos darbo kodekso 135 str. 3 d. ir numato, kad profesinės sąjungos nariui, kuris dalyvauja neformaliojo suaugusiųjų švietimo programose ir pateikia dalyvavimą patvirtinančią informaciją ar dokumentus, suteikiamos iki 10 darbo dienų mokymosi atostogos, mokant už jas vidutinį darbo užmokesį, arba iki 20 darbo dienų mokymosi atostogos, mokant už jas 50 procentų jo vidutinio darbo užmokesčio, atsižvelgus į besimokančiojo poreikius. Profesinės sąjungos narys turi pasirinkti iki 10 darbo dienų arba iki 20 darbo dienų mokymosi atostogas.

Svarbi sąlyga pasinaudoti mokymosi atostogomis, skirtomis pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programą besimokančiam darbuotojui, yra darbdavio informavimas. Pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso 135 str. 2 d., jeigu darbuotojas neinformuoja darbdavio ne vėliau kaip prieš 20 d. d., t. y. nepateikia prašymo išleisti tikslinių mokymosi atostogų, darbdavys gali atsisakyti suteikti mokymosi atostogas.